

3. Комплексне порівняльно-правове дослідження відповідності митного законодавства України Регламенту ЄС 450/2008 про встановлення Митного кодексу Співтовариства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.minjust.gov.ua/file/24949.

Марта Кузів

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Валігура В. А.

ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

В сучасному світі не можливо уникнути впливу циклічних коливань ділової активності на соціально – економічний розвиток країни. Відповідно одним із головних інструментів регулювання кризових явищ в період спаду є заходи фіскальної політики, які передбачають проведення податкового регулювання в рамках дискреційної і недискреційної політики держави.

Дослідження проблем податкового регулювання та інститутів державного впливу на економіку займалося багато провідних вчених, серед яких слід відзначити Т.І. Єфименко, Ю.Б. Іванова, А.І. Крисоватого, А.М. Соколовську та інших.

Загалом, податкове регулювання – це заходи непрямого впливу на економіку, економічні і соціальні процеси шляхом зміни видів податків, податкових ставок, встановлення податкових пільг, зменшення або збільшення податкового навантаження, відрахувань до бюджету [1].

Податкове регулювання проводиться з метою: 1) згладжування коливань економічного циклу; 2) забезпечення сталого економічного зростання; 3) досягнення високого рівня зайнятості при помірних темпах інфляції.

Оскільки за останні декілька років ситуація в Україні не є стабільною, а макроекономічні показники демонструють негативні тенденції (сповільнення темпів економічного зростання, зниження темпів зростання ВВП і промислового виробництва, збільшення державного боргу, а також зростання безробіття), то це зумовлює необхідність формування державної програми подолання кризових явищ та активізації економічного зростання в країні. Податковий аспект такої програми повинен ґрунтуватися на реалізації стимулюючих заходів, що передбачають збільшення державних витрат і трансфертів з одночасним зменшенням податного навантаження на всі сектори економіки.

У 2016 році, за даними Світового банку, Україна посідає 107 місце за індексом «Total Tax Rate» рейтингу «Doing business» із 189 країн світу. Загальний рівень податкового навантаження становить 52,2%, що на 0,5% менше попереднього року і оцінюється як середній [2]. Зменшення такого навантаження можливе за рахунок ставки податку, але щоб уникнути втрат частини надходжень до бюджету необхідно проводити паралельне розширення бази і збільшення кількості платників податків.

Ще одним дієвим інструментом зменшення тиску на економіку є раціонально побудована система податкових преференцій, яка б забезпечувала рівний доступ усіх учасників податкових відносин до отримання пільг. Наприклад, таких як: 1) звільнення від оподаткування частини нерозподіленого прибутку, який інвестується в межах України; 2) звільнення від оподаткування коштів підприємств, які спрямовуються на фінансування наукових досліджень; 3) звільнення від оподаткування коштів, що спрямовуються у впровадження енергозаощадження виробничих та адміністративних будівель; 4) пільгове оподаткування прибутків комерційних банків, отриманих внаслідок надання довгострокових кредитів економічним агентам для реалізації інвестиційних проектів; 5) вирахування з бази оподаткування податком з доходів фізичних осіб особистих витрат на заходи охорони

здоров'я, освіти, виплат до фондів пенсійного та медичного страхування, енергозбереження житла тощо; 6) запровадження податкових стимулів до інвестицій у самозайнятість та ін.

Однак, таке зниження рівня оподаткування для суб'єктів господарювання ускладнене значними потребами наповнення бюджету, тому в першу чергу варто зосередитися на складових, які знижують трансакційні витрати бізнесу, не зачіпаючи власне фінансових надходжень. До таких, зокрема, належать витрати на ведення обліку та надання звітності, обслуговування податкових перевірок, навчання працівників фінансово-економічних підрозділів підприємств або використання послуг стороннього бухгалтера (для дрібного бізнесу) тощо. Вирішення цих проблем забезпечуватиметься удосконаленням процедур та впровадженням сучасних інформаційних технологій. Активна інформатизація податкової сфери дозволить забезпечити поширення контролю над господарськими операціями без посилення звітних вимог та перевірок платників податку, а також знизить корупційну емність податкової системи.

Окремого розгляду заслуговує спрощена система оподаткування яка в Україні є неефективною, тому що платники єдиного податку досить часто штучно підлаштовують підприємства шляхом «дроблення» і використовують її щодо надприбуткових видів діяльності. Така ситуація зумовлює необхідність реформування єдиного податку або остаточного його скасування.

За умови відносної стабілізації і початку підйому, з метою реалізації соціальної функції податкового регулювання важливим є впровадження низки змін, зокрема: 1) поглиблення прогресії податку на доходи фізичних осіб і запровадження неоподаткованого мінімуму громадян замість податкової соціальної пільги; 2) розширення групи підакцизних товарів з віднесенням до об'єктів оподаткування акцизним податком харчових продуктів, які є шкідливими для здоров'я; 3) запровадження зниженої ставки ПДВ на товари першої необхідності (соціальні товари); 4) підвищення ставок податку на нерухомість, виходячи з її ринкової вартості, передбачивши соціальну пільгу для осіб, які проживають у власному житлі та ін.

Окрім цього, варто наголосити на важливості комплексних змін в соціально – економічній сфері, які передбачають взаємозв'язок податкових новацій із бюджетною політикою. Раціональне формування бюджету та ефективне витрачання коштів також збільшує потенціал економіки.

Література:

1. Податковий менеджмент: [підруч.] / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма, В.В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.

2. Офіційний сайт Світового Банку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/IC.TAX.TOTL.CP.ZS?end=2015&locations=UA&start=2005&view=chart>

Уляна Кульба

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Василевська Г.В.

УДОСКОНАЛЕННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах розвитку економіки для успішного розвитку держави є становлення малого бізнесу, що в умовах ринкової економіки є дуже важливим. На сьогодні в Україні основним завданням податкової реформи є здійснення такої політики, яка б забезпечувала створення сприятливого середовища для здійснення діяльності малими підприємствами, а також скасувала зовнішні та внутрішні обмеження щодо їх розвитку, чим і зумовлюється функціонування спеціальних податкових режимів для суб'єктів малого бізнесу, які дозволяють максимально спростити облік та контроль за оподаткування цих суб'єктів. Разом з тим податки є, по суті, головним засобом формування бюджету держави. Це